

VT-ülés: kérdések és válaszok

Mark Jennings: mindenkinek lehet munkát találni

A szeptember 19-i soros vt-ülést követően a vt-tagoknak alkalmuk nyílt a BAT képviselőivel kötetlen beszélgetést folytatni. Mr. Mark Jennings bevezetőjében röviden vázolta a Pécsi Dohánygyár és a BAT kapcsolatát, a BAT terveit a Pécsi Dohánygyárral való együttműködésben. Megemlítette, hogy terveznek egy sokkal részletesebb bemutatkozást is a VT számára. Jelezte előre, hogy esetleg kaphat olyan kérdést, melyet a tárgyalások mostani szakaszában, stratégiai megfontolásokból nem válaszolhat meg.

A vt-tagok ezután számtalan kérdést tettek fel. Ezeket gyakorlatilag két nagy téma köré lehet csoportosítani:

— foglalkoztatás, szervezeti felépítés, fizetések, munkaidőképzés, átképzés, szociális juttatások;

— az egyes üzemszerveket érintő konkrét változások.

Az első témakörhöz kapcsolódóan néhány konkrét kérdés és válasz:

1. Terveznek-e és milyen változtatást a szervezeti felépítéssel kapcsolatban (Marosszéki F.)

— Bizonyos változtatást terveznek. A világon mindenütt viszonylag azonos a BAT vállalatok szervezete. Az idők során ehhez célszerű közelíteni az itten is. Felrajzolta a BAT általános sémáját.

2. Hallhatnánk valamit a fizetésekről? Milyen munkaidő, munkabeosztás várható? Mük a tervek a leállásra, a szabadságokra vonatkozóan? Mi lesz a vállalati kölcsönökkel? (Untenberger J.)

Felvételünk a Vállalati Tanács ülésén készült. Csomor Miklós vt-elnöktől jobbra Mark Jennings úr, aki kimerítő válaszokat adott a kérdésekre.

— Bérezésnél az országokat nem lehet összemérni, így inkább az alapelvekről érdemes beszélni. Alapelve a BAT-nak, hogy minden országban az adott terület átlagánál magasabb bért fizet. Minden besztásban a fizetési sáv felső hányadában helyezkednek el a BAT-alkalmazottak fizetési. A munkaidőbeosztás megváltoztatására nincsenek tervek. Elképzelhető azonban a gyártás-csomagolásban, önkéntességi alapon, külön érdekeltség mellett, egy részleges harmadik termelőműszak beindítása. A filtergyártásban ez nincs tervbe véve, viszont a hétvégi műszakokra valószínűleg a továbbiakban is szükség lesz. A leállásokra, szabadságokra nincs egységes BAT szisztéma. Van olyan gyár, ahol ezt egyénileg oldják meg, van olyan is, ahol az egész gyár szabadságra megy.

A vállalati kölcsönök mai pécsi gyakorlatát a BAT nem tanulmányozta. Ha a gazdasági számítások szerint ezek adhatók lesznek, nem jelenthet problémát a továbbiakban sem.

3. Képzések, átképzések (Marosszéki F., Nagy L., Szabó T.)

— Minden szinten tervezik a továbbképzések beindítását, a vezetőktől a gépek mellett állókig egyaránt. Ennek több módja van, ide is jönnek szakemberek, de a Pécsi Dohánygyárban dolgozók is elmennek külföldre, oda, ahol az adott gépek működnek. Nagyon fontos a tmk dolgozóinak ilyen irányú képzése, hiszen az új gépek iszonyú drágák, ezért ezeknek jól kell működniük, amit a megfelelő karban-

VT-ülés

Folytatás az 1. oldalról

tartás fog biztosítani. Ugyancsak lényeges a MEO dolgozóinak képzése is. A BAT technológiáját kell követni, az ehhez szükséges új mérőműszereket már megrendelték, ehhez a dolgozók betanításáról gondoskodnak.

4. Mik a tervek a szociális juttatásokkal kapcsolatban? (Huber J.)

— Véleményünk szerint a Pécsi Dohánygyárban átlagon felüli juttatások vannak, ez már nyugati szintű. Természetesen a csökkentést nem tervezik. Egyes létesítmény más épületben való elhelyezése esetleg szükségessé válhat, s akkor ezt meg kell oldani.

5. Az adminisztráció ma sok. Ha ez egyszerűsödik, kell-e ennyi fő és ha nem, akkor velük mi lesz? (Szabó T.)

— Nem feltétlenül kell csökkenteni, se az adminisztrációt, se a létszámot. Ehhez tartozik, hogy az új vállalatnál komplexebb feladatok várhatók, s akkor még az új területekről (értékesítési hálózat, dohánytermesztés, export) nem beszéltünk. Biztos, hogy mindenkinek lehet munkát találni. Ezt megelőzi majd egy vállalati átvilágítás.

6. A raktárakban milyen fejlesztést terveznek? (Szabó T.). A termelés feljut, ehhez hogy fog illeszkedni a filterkapacitás? (Farkas Cs.). Milyen tervek vannak az előkészítés modernizálására? (Mácsai F.) A tervek szerint a mai szerviz lép be termelő műszaknak? (Marosszéki F.)

— Ahogy javul a hazai dohányminőség és nő a mennyiség is, a jelenlegi dohánykészleteknek növekednie kell. Ehhez több külső raktár jöhet szóba, főként a gyár környékén. Abban nincs döntés, hogy béreljünk, vásároljunk, esetleg építsünk-e. Az természetes, hogy korszerű és gépesített raktárról lesz szó. A mai filterkapacitás elegendő. Ahogy ez az évek során kevésnek bizonyul, növelni fogjuk.

Az előkészítési terveket a táblán vázolta fel. Röviden: a levél- és a kocsiárvonal mellett egy Burley-vonalat is terveznek. Az éjszakai szervizműszakra továbbra is szükség van, elképzelhető viszont, hogy egyes gépek termelnek, amíg a többi szervizelik. Ehhez egy pontosan kidolgozott rendszer kell, melyet majd közösen alakíthatunk ki.

Végül Jennings úr megköszönte a kérdéseket. Reményét fejezte ki, hogy ez a beszélgetés hozzájárul a tervezett közös munkánk jó színvonalához. Óriási fejlődés előtt állunk, s a közös cél elérése nemcsak a befektetés nagyságától függ, hanem személy szerint mindenkitől. A BAT bízik a tárgyalások sikerében és örömmel tekint leendő közös munkánkra.

Simon Éva

A TJI Debrecenben

(Jönnek a kínaiak)

A Tobacco Journal International (TJI) vezető munkatársaival találkozhattunk október 8-án Debrecenben. A Dohányipari Kutató Intézet adott helyet ennek az egyedülálló bemutatkozási lehetőségnek. A Magyar Dohányújságot dr. Borsos János és Borbély Zsolt képviselte, a TJI részéről pedig Hans-Gerd Koenen üzletvezető-főszerkesztő, Barbara Home-Hilgers szerkesztő és Carola Hainrich főszerkesztői asszisztens volt jelen. A TJI képviselői bemutatták szerkesztőségüket, munkájukat. Kiadóhivataluk 4 osztályból tevődik össze:

1. Helyi napilapok (kb. 220 ezer pl./nap)
2. Tv-, rádióadások osztálya
3. Nyomdaipari csoport (teljes kivitelezés)
4. Speciális magazinok osztálya

Ez előbbi keretében kerülnek kiadásra a speciálisan, a dohányipar külterületein dolgozók részére készített újságok. Ilyen pl. a nagy- és kiskereskedők számára készített Die Tabak Zeitung (heti kiadás), a dohánytermelők számára egy havi megjelenésű magazin, a pipázás iránt érdeklődőknek az évente 4-szer megjelenő Pipa Club, a kéthavonta megjelenő és általunk is jól ismert Tobacco Journal International. Évente egyszer pedig a Tabakjahrbuch, mely leginkább címetek, statisztikákat tartalmaz.

A világon négy jelentős, a dohányipar számára kiadott újság ismert. Ezek a Tobacco International (USA), a Tobacco Reporter (USA), a World Tobacco (Nagy-Britannia) és a legdinamikusabban növekvő mainzi (Németország) kiadású TJI. Ennek az újságnak a legfőbb erőssége a számunkra az, hogy közérthető nyelvezettel szól az ipar főbb területeiről úgy, hogy a négy újság közül ez a leginkább „európai”. Főbb témái közé tartozik a dohánytechnológia, a különböző gépek, technológiák (gyártó és csomagoló), az alap- és segédanyagokról szóló tájékoztatás és a piaci információk. Az újság rendszeresen közöl statisztikákat, adatokat, értékeléseket, trendeket.

A bemutatkozás második részében ismertettek velünk egy, a mi számunkra készített összefoglalást. előterjesztést.

A dohányzásellenes kampányok ellenére a fogyasztás mégis emelkedik, tehát a dohányipar egy nagyon „egészségesen” működő iparág. 1991-ben a dohány termeszése is emelkedni fog. Becsléseik alapján Kína vezet a sort a maga 30%-os részesedésével, mely kb. 2,6 millió tonnát tesz ki (és termesztése növekvő tendenciájú). Őt követi az USA, India, Brazília, USSR, Törökország stb. A világ dohánytermesztését 6,3 millió tonna/évre becsülik, míg a levélfelhasználási igényt 6,4 millió t-ra.

A világ levélexportja kb. 5%-os növekedést fog mutatni az 1991. év végére. A legdinamikusabb emelkedés Zimbabwe-ben fog bekövetkezni (12,3%), mivel 137 e t-t fog exportálni. A legjelentősebb exportőrök: USA, Brazília, Olaszország, Zimbabwe, Görögország, Törökország. Kína ezen a területen is egyre jelentősebb tényezővé válik. Tavalyi exportja 32 e tonna volt, míg idén ez a szám már elérheti az 55 e tonnát.

Az importőrök területén a legjelentősebb Németország, ahol a trend szerint további emelkedést prognosztizálnak (13%). Azoknak az országoknak a dohányimportjában várható csökkenés, ahol a fogyasztás is visszaesést mutat. Pl.: Anglia, Hollandia, Spanyolország.

A világ dohánykészletében is csökkenés várható, annak ellenére, hogy Kína dohánykészletében — mely az összes dohánykészlet közel 1/3-át teszi ki — közel 17%-os növekedésre lehet számítani. Az USA és Törökország készleteiben közel 4%-os lesz az emelkedés, míg a Szovjetunióban, Indiában, Braziliában visszaesés következik be.

A cigarettatermelés is növekedést fog elérni 1991-ben. Ez a prognosztizált 3%-os emelkedés várhatóan jövőre is fennmarad, és a jelenlegi vezető ország, Kína fogja jövőre is vezetni a sort. Visszaesés a Szovjetunióban és a Közel-Keleten várható. Várható az a tendencia, hogy a termelés a világ fejlettebb országaiban fog koncentrálni, így a piaci mozgások Északról Délre lesznek a legjellemzőbbek. Mivel Kelet-Európában, Angliában és Ázsiában a dohányzás még nem lett jelentős társadalmi kérdés, ezért ezeken a területeken visszaesésre nem kell számítani.

Ezek a fent említett prognosztizálások, a piaci információk nyomonkövetése és közös piaci várható változások, szabályozások ismertetése a TJI legfőbb erőssége. Ennek is tudható be az, hogy az újság példányszáma folyamatosan emelkedik úgy, hogy ebben az újságban a legkisebb a reklámodal aránya (25%). Ez a szám a másik három dohányszaklapban közel 50%-os.

A színvonalas bemutatkozás azzal zárult, hogy kérdéseket tehetünk fel az újság vezető munkatársainak, majd ők is kíváncsian hallgatták meg a mi véleményünket a kiadványairól.

Ez a nagyon hasznos és tanulságos bemutatkozás-beszélgetés lehetővé tette, hogy személyesen ismerősünké váljon a „Tobacco Journal International” szaklap. A találkozót követően a lap szerkesztői ígéretet tettek arra, hogy erősítik kapcsolatukat a Magyar Dohányújsággal, amit mi, olvasók is érezni fogunk.

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztő a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja az AS-B Kft. Baranya Megyei Irodája

Felelős kiadó: az irodavezető.

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Temporg Kisszövetkezet

nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállai Sándor

Önállóan a BNV-n

Az idei év volt az első, amikor a Pécsi Dohánygyár önálló kiállítóként vett részt az Őszi Budapesti Nemzetközi Vásáron. Természetesen a közös dohányipari standon is bemutatásra kerültek a termékeink — ez a DOHÉSZK szervezésében. A mi kiállításunk az élelmiszeripari csarnok (A-épület) mögötti szabad területen helyezkedett el. Standunk nagyon tetszett mind a látogatóknak, mind a szakmai partnereinknek. Egyediségét, hangulatát a fűzött dohánylevelek, a nádtetős borítás és a belső tér dohánylevelekkel történt „tapétázása” jelentette. A vásár ideje alatt kerültek teszteltetésre azok a csomagtervek, melyeket vállalatunk szakemberei készítettek el. Ez azt jelenti, hogy a Sopi-anae gyártmánycsaládnál egy új, egységes, a mai kor követelményeinek megfelelő csomagolási, megjelöltési formát készítettek el számunkra, melynek fogyasztói véleményezése a BNV ideje alatt kezdődött el.

Magának a BNV-nek a megrendezése idén sok új tapasztalatot is jelentett. Ez volt az első olyan őszi BNV,

mely iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozott, hogy már a május-június időszakban el kellett utasítani jelentkezőket. Érdekes ellentéte ennek azonban az, hogy a HUNGEXPO — kintlevőségeinek csökkentése érdekében — az igényelt helyeket csak akkor adta át a kivitelezőknek, ha az igénylő rendezte számláját feljűk. Így hiába volt nagy a túljelentkezés, mégis voltak üresen hagyott standhelyek (főleg szabad területen). Bár né-

hányat utólag átadtak az „elutasítottak” között szereplőknek. Így történhetett meg az, hogy az élelmiszeripari szabad területen, közvetlenül a mi standunk előtt a koreai Hynday cég mutatta be gépkecsijait.

A vásár meglepetése azonban a nagyon sok látogató volt. A BNV-k látogatottsága szokásosan nagy, de itt, az őszi kiállításán — azt hiszem — minden tekintetben sikerült felülmúlni az előzetes várakozásokat.

Mindennap — hétköznap és a hétvégi napokon is — óriási volt az érdeklő-

dés. Nem nagyon lehetett különbséget tenni hétköznap, ünnepnap, jó és rossz idő között.

Számomra a másik meglepetést az itt bemutatkozó élelmiszeripari cégek okozták. Úgy tűnt, hogy jóval kevesebb lett az iparunkból a kiállító cég (olyan hagyományos cég, mint a HUNGAROVIN is hiányzott). Azonban a külföldi érdekltségű cégek nagy számban jöttek el erre a bemutatkozó rendezvényre. Persze a problémák nemcsak nálunk — az iparban — voltak észlelhetők, hanem a konfekcióiparnál is. Nagyon kevés volt az ő kiállításuk is.

Ami nagyon tetszett és nagyon színvonalas volt — számomra — az a világcégek (pl. PHILIPS, SAMSUNG stb.) kiállítása, illetve az egyes országok iparát, kereskedelmét reprezentáló, nagy területű bemutatók.

Érezhető volt, hogy ténylegesen szükség van a szakvásárok megtartására, melyet idén már sikeresen is alkalmaztak a HUNGEXPO-nál. Így nagyobb hatékonysággal lehet egy-egy termékcsoportot megismertetni. A látogatók jobban ki tudják majd választani az őket leginkább érdeklő témákat, a szakembereknek viszont több lehetőségük lesz a „konkurencia” megismerésére. Ez a jövő útja, kíváncsian várjuk az 1992-es HUNGEXPO-s vásárnapot.

K. K. J.

(Lapunk 4. oldalán képesszeállítást láthatnak olvasóink a BNV néhány érdekességéről.)

Továbbra is kiváló

Az év 9 hónapjában közel 6 milliárd cigarettát állítottunk elő, s ami mindannyiunk előtt ismeretes, egyre nehezedő feltételek mellett, leginkább az egyre gyengülő dohányanyag-ellátottság miatt. Ez vonatkozik mennyiségre, minőségre egyaránt. A kiegyensúlyozó törekvésekkel sikerült gyártmányaink minőségét továbbra is a kiváló minőségi kategóriában tartani, de valamivel a tavalyi szint alatt. Mérések, gazdasági számítások, elemzések kimutatják, hogy nem kevés pénzünkbe került a minőség biztosítása, az eltelt időszakban igen komoly többlet anyagfelhasználással lehetett csak kompenzálni a helyzetet.

A beépített és folyamatosan működött kontroll következtében mintegy 1,3 millió Ft-ot ugyan sikerült visszahozni a fermentált dohányszállítmányoknál lefolytatott minőségi reklamációkkal, de valószínűsíthetően ez kb. csak 5%-a mindannak a költségtöbbletnek, ami jelentkezett ezen a téren.

Termékeink minőségmutatói az I-III. n.-évben a következőképpen alakultak:

Termékek	Minőségmutatók	
	1991. I-III. n.-év	1990. I-III. n.-év
Sopianae	3,86	3,92
Sopianae 17	3,79	3,91
Mentolos Sopianae	3,86	3,90
Mentolos Sopianae 17	3,86	3,80
Sopianae Lady	3,93	3,96
Sopianae Junior	3,91	3,95
Sopianae 100	3,86	3,87
Sopianae Nívó 100	3,89	3,86
Nádor 100	3,86	3,89
Mentolos Sopianae Nívó box	3,84	—
HB box	3,93	3,95
Összesen:	3,86	3,91

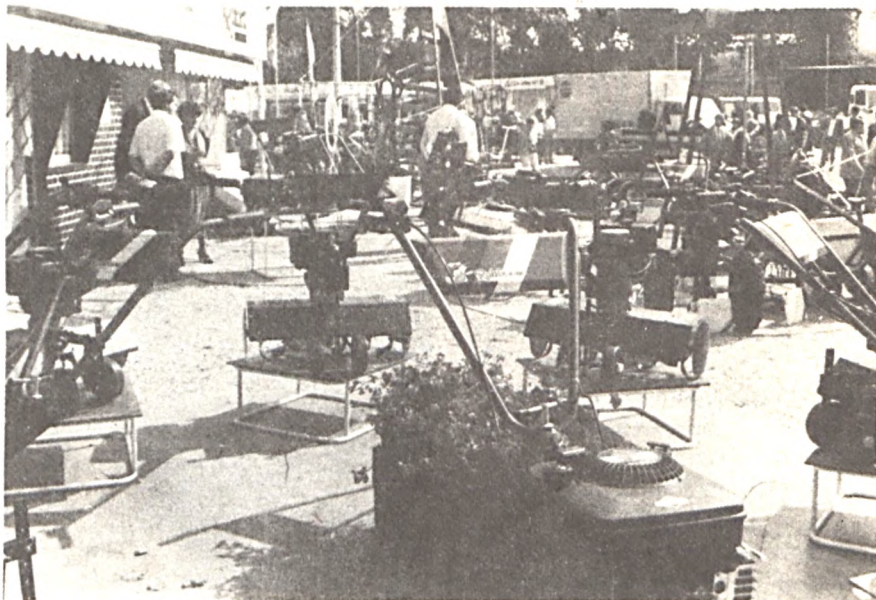
Az üzemszervekben kifejtett minőségbiztosító tevékenység a következő minőségfejlesztési tényezőket eredményezte az I-III. n.-évben összesítve:

Előkészítés	Filtergyártás		Cigaretta-		
	kreppelés	rúdgyártás	csomagolás	gyártás	
I. m.	105,1	116,6	122,3	123,5	111,3
II. m.	104,5	116,1	121,7	123,6	111,2

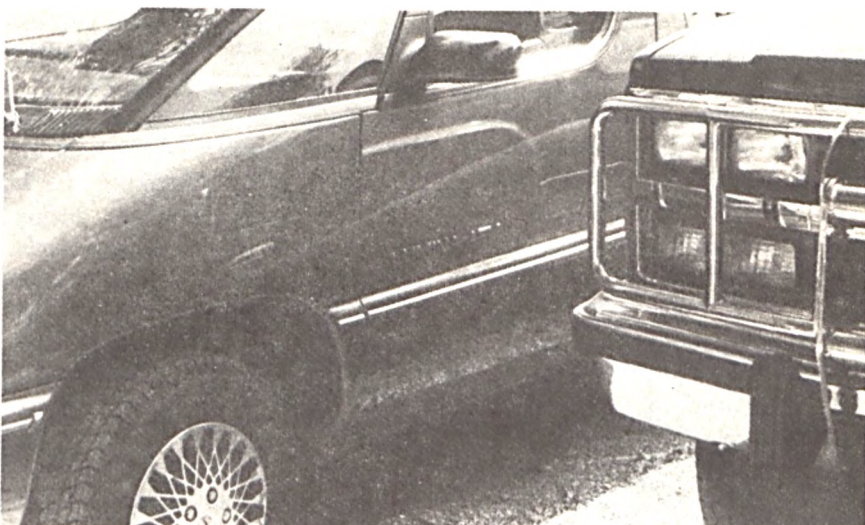
Összességében kedvező eredmény, hogy vállalatunk minőségbiztosítási törekvései elismerést keltettek a hatósági minőségfelügyeleti szerveknél is, minősítéseitek szerint a termékek minőségszíntvonalára és a hatósági kifogásolási arány alapján a Pécsi Dohánygyár 1991. év eddig eltelt időszakában eleget tett a kiváló minőségbiztosító rendszer működtetési feltételeinek.

Dr. Kiss Elemérné

A BNV-n láttuk

A BNV nagy sikerű vállalkozása a fogyasztói javak vására: minden évben óriási az érdeklődés. Képünkön a kiskerttulajdonosok „álmá”: a gépek széles körű választéka.

Autórészletek — előbb-utóbb: autók, részletre.

Egzotikus érdekességnek minősült a kínai pavilon. A távoli ország kiállítója a kézműipar legszebb darabjait tette a vásárlatógatók elé.

Miért nem mehetek el kilépőre?

Szigor és elnézés

Írásomat azzal az egyszerű ténnyel kezdeném, most talán jobb is, hogy nem sikerült minden „valamirevaló” dolgozóból és vezetőből párttagot csinálnia az elmúlt rendszernek. Kinek sikerült elodázni a belépést a nagy családba, kinek nem sikerült megúsznia a kötelezően és „némán” előírt normatívát: a párttagságot. Azt a párttagságot, amit minden belépő „önként és dalolva” élt át.

Ezzel a kis bevezetővel benne is vagyunk mondandóm közepében, nevezetesen örülhetett az, aki vezető lett vagy maradhatott, anélkül hogy párttaggá is lett volna.

Nehogy félreértés essék! Nem azért írtam le a fentieket, hogy most valaki, aki pártton kívüli volt vagy maradhatott, az most bármilyen jogot formálhatna különböző előnyökhöz önmaga számára. Csúpan annak igazolására, hogy ne lehessen mindenkire rásünni: csak a párttagi mivolta juttatta vezetői poszthoz. Ebből az indítatásból kiindulva én nem ellenérzéssel, hanem sokszor megértő sajnálattal viseltem vezetőtársaim iránt, akiknek nem sikerült elkerülniük a „káderesítés” nevű pártkikötőt, hiszen vezetői mivoltuk függött sok esetben attól, hogy a „tag” tag-e, vagy kívül (netán szemben) áll-e? Természetesen az akkori bábként kezelt demagóg „döntéshozók” szemében.

Nyilvánvaló azonban az is, hogy volt, aki meggyőződéssel hitte (vagy hinni akarta) a hihetetlen, sajnos nekik rövidebb-hosszabb idejű tudathasadás jutott osztályrészül, de nyugodjanak meg, ez még mindig jobb, mint az oly sokszor és sokak által megénekelt osztályharc kiéleződése. (Egyébként közbevetőleg jegyzem csak meg, hogy az egykori kommunisták egyik legnagyobb bűne volt, hogy nemcsak a párttonkívülieket, hanem az „élcsapatnak” kikiáltott belülrőlveteket is becsapták, hazudva boldog-boldogtalannak.)

Jeleit fenti mentalitásnak ma is felfedezni, de remélem, nem lesz egyeduralkodóvá. Csurka úr tollából olvastam az általa jegyzett Magyar Fórumban gondolatait a „Bort, búzát, békességet!” szállóigéről. Röviden annyit, hogy szerinte a bor eccetesen savanyú, a búza megpenészesedett, a békességet meg nem a kisgazdák, hanem az MDF hozta el. Ehhez már csak annyit tennék én hozzá, hogy ha ilyen megnyilatkozással a koalíció egyik tagját illeti Csurka úr, nem nehéz elképzelni, hogy mit mond és gondol akkor politikai ellenfeleiről.

No, de hagyjuk a politikát, igazából csak annyit akartam foglalkozni vele, amennyire és ahol érintette vagy átmettette egy-egy vezető pályafutását. Inkább konkrétan a közvetlen vezetési szinten dolgozó kollégáim tevékenységéről, feladatairól, munkájáról, viselkedéséről próbálnám leírni saját gondolataimat, véleményemet, arról a környezetéről, amiben ténykednek. Abból az indítatásból, hogy szerintem a mostani időkig is a közvetlen irányítás nem kellően elismert vezetési szint. Aki nem csinálta a maga gyakorlati valóságában, az igazán nem is tudja annak veszélyeit, buktatóit, de — ez igazságtal — a szépségeit sem. Nem mellékes viszont az sem, hogy az adott vezető milyen közegben fejt ki tevékenységét, ez oda-vissza alapon döntő momentum lehet személyes megítélésénél.

Tudomásul kellett volna venni régen is — szerintem ma pedig kötelező —, hogy minden beosztott dolgozó egy-egy külön személyiség, és a maga munkaterületén egy-egy „adu” vagy „alsó”. Nem mellékes azonban, hogy sok esetben egy alsó is meghatározó lap lehet a győzelem kivívásában. A beosztottak egyéni mivoltából fakadó „különbözőség” megköveteli a közvetlen vezetőktől, hogy találják meg minden általuk vezetetté a megfelelő hangnemet, a szükséges szigorot vagy elnézést olykor. A lényeg az, hogy a kettő együtt ér valamit, döntő az arányok helyes megválasztása. Tehát szigor és elnézés egyike sem lehet egy-egy vezetési stílus vagylagos meghatározója.

Emellett ne felejtsük el, hogy a közvetlen vezetésnek nemcsak „lefelé”, hanem „felfelé” is meg kell találnia a hangot, nem beszélve arról, hogy mindezt a vele szemben támasztott követelmény nyomása alatt kell tegye. Tevékenységét tehát úgy kell kifejtenie, hogy személyének megítélése lehetőleg a beosztottak oldaláról is, valamint főnökei részéről is pozitív egyenleggel záruljon.

A „Csináld, ahogy akarsz, csak jó legyen!” szinte már szlogenné vált felszólítás sokszor nemcsak a jól bevált mosolyfakasztó mondat ismétlésével egyenlő, hanem elég sűrűn előforduló „főnöki instrukció”. Ez kibontva azt jelenti tartalmában, hogy a középső, illetve a felső vezetés sem tudja egy-egy valóságban előforduló esetben a legjobb megoldást az adott szituációra, hanem a megoldás kiötését és gyakorlati végrehajtását rábízta a közvetlen vezetési szintre. Természetesen a közvetlen vezetés illetén, úgy mond „fel-

szabadítása” úgy is magyarázható, hogy megadjuk a közvetlen vezető igazi szabadságát a feladatok megtervezésében és azok gyakorlati kivitelezésében.

Az ilyen vezetési szemlélet azonban csak akkor igazolható, amikor a megvalósítás eredményének pozitív voltából fakadó sikerélményt is meghagyjuk annak a személynek, akinek tevékenységéből az fakadt. Célzok itt arra, hogy remélhetőleg egyszer és mindenkorra vége van (lesz?) annak az időnek, amikor a különböző szintű vezetői megnyilatkozások arra szorítkoznak, hogy „Ezt jól csináltam!”, netán enyhébben „Ezt jól csináltuk!”, valamint negatív eredmény esetén: „Ezt jól eloltadt!”.

A közvetlen vezetők viselkedése, utasításai egy-egy adott eset kapcsán azonban függ egyéni műveltségüktől, szakmai hozzáértésüktől, kifejezőkészségüktől, konfliktustűrő képességeiktől, döntéskészségüktől... és még lehetne sorolni a velük kapcsolatos követelményeket. Néha azt sem kellene a beosztottaknak feledni, hogy az egyes közvetlen vezetők napi problémafogadó készségét a már említettek kivül saját személyiségükkel kapcsolatos tevékenységek és egyéni életvitelük esetleges problémái is behatárolják, illetve azok befolyásoló hatása tagadhatatlan reakcióikra. Tehát a mindenkori vezetői magatartásmódok megítélésénél azt az egyszerű és oly sokszor elcsépejt magyarázatot se feledjük, hogy „ő is ember!”

Azt hiszem, nem árulok el titkot akkor sem, amikor leírom, hogy nem minden jelenlegi vezető alkalmas arra a posztra, ahol jelenleg van. Egyesek többre lennének hivatottak, mások pedig még arra sem, ahova a kényszerpálya vagy az esetleges „egyéb szempontok” sodorták őket. Természetesen az előbbieket nemcsak a vezetői állományra igazak, hanem a beosztott állomány különböző szintjeire is.

Talán van, aki e cikk elolvasása után felteszi magában a kérdést, hogy ezt most miért kellett leírni. Megpróbáltam megvilágítani megválaszolatlan kérdéseket, pl.: „miért nem kapok szabadságot?”, „miért kell megint más gyártmányra állítani?”, „miért nem mehetek el kilépőre?” stb. Véleményem az, hogy aki a munkáját szereti s feladatait jól végzi, s ha ezt a vezetés felismeri, akkor az egyént tevékenységében csak segíteni, valamint erkölcsiekben és anyagiakban elismerni kell tudni, hiszen ez mind a vállalat, mind pedig a munkavállaló érdekeivel egybeesik.

Takács Sándor

Tűzoltóverseny Sátoraljaújhelyen

Mint olvasóink már bizonyára tudják, évről évre más-más városban kerül megrendezésre az iparági tűzoltóverseny. Ezúttal Sátoraljaújhely adott otthont a hazai dohánygyárak tűzoltócsapatai versenyének.

Férfi- és női csapatunk hosszas felkészülés után, szeptember 13-án reggel indult a verseny színhelyére. Szállást Sárospatakon kaptunk, ezért első napi úticélunk e szép Bodrog-parti kisváros volt. Borongós, esőbe hajló idő volt induláskor Pécssett. Autóbuszunk hátsó felében azonban szinte karneváli hangulat uralkodott. Körbe járt a gyomrot melegítő konyakosüveg is. Így aztán a borús idő ellenére sem volt nyomt a hangulatunk. Budapestet elhagyva kiderült az ég is, és e kellemes idő végigkísérte utunkat. Szállásunk a várkastély tőszomszédságában levő kolostorépület volt, mely inkább romantikát adott és kevésbé kényelmet.

A csapat fiatalabb tagjainak ez nem okozott komolyabb problémát, mert meglehetősen kevés időt fordítottak pihenésre. Mi délután négy óra körül érkeztünk meg, a velünk egy fedél alatt szálló nyíregyházi csapat hat óra tájban futott be. A hangulat talán a közös vacsora ideje alatt érte el tetőfokát. Hogy ez így sikerült, abban fő része volt a helyi hagyományörző cigányzenekarnak. Vacsora közben ugyanis először csak dúdolásra, később közös éneklésre, végül cigánytáncra ragadtatták a nagyérdeműt. Ez utóbbiban lányaink minden lehetséges babért learattak. A közös jókedv éjjéltájban sem akart csitulni, így aztán pihenni — netán aludni — még altatóval sem lehetett. Hajnal felé hazamentek a zenészek, és ágyba bújtak a legények...

Valamennyiünk számára hamar megvirradt. A közösen elfogyasztott kiadós reggeli után a verseny színhelyére utaztunk.

Rövid köszöntő Nagy Béla igazgató úr részéről, majd sorsolás és már kezdődött is a verseny. Az igyekezet női rajunk egyik-másik tagjánál görcsös erőlködésbe csapott át. Vizes gyakorlatuk pedig a motorfecskendő lassúsága miatt maradt el a várakozástól. Vizes szerelésben a fiúk is hátrányba kerültek, de stafétában minden csapatot maguk mögé utasítottak. Összességében a pécsi csapat a 4. helyet szerezte meg.

A versenyt követően közös asztalhoz ültek vendégek és vendéglátók ebédelni. Fehér abrosz mellett régi barátok köszöntötték egymást, és új kapcsolatok szövődtek. A verseny alatti izgalom lassan mindenütt feloldódott. Jó hangulatban ért véget e közös névpünneplő.

A vacsorát már ismét Patakon fogyasztottuk el. Az előző estével ellentétben ezúttal elmaradt az ünneplés. Viszonylag korán — még éjjél előtt — nyugovóra tért a csapat.

Vasárnap reggeli után, úgy 9 óra tájban indultunk haza. A szokásos megállók közül kiemelkedett Budapest és Paks, ahol hosszabb időt töltöttünk. Este 6 óra tájban értünk Pécsre. Utunk folyamán és különösen a versenyen sok új tapasztalatot szereztünk — melyeket szeretnénk felhasználni a következő évi versenyre való felkészülés során.

G. S

Megújult a PNSZ

Négy év híján száz esztendeje épült fel a város kőszínháza, a Pécsi Nemzeti Színház. Kilenc évtizeden keresztül folyamatosan szolgálta a különböző társulatokat, művészeket, rajtuk keresztül a közönséget. E falak között játszott Gombaszögi Ella, Páger Antal, Szendrő József, Haumann Péter és még sokan, akikre joggal lehetünk büszkék.

A gyönyörű épület a nyolcvanas évek közepére végképp elfáradt, az újjáépítés elkerülhetetlenné vált. A közel öt évig tartó építkezés után 1991 őszén vehette újra birtokba a színházszerető közönség az új-jávarázsolt épületet. Eredeti formáját megtartva, az európai mércével mért technikai feltételek biztosítékot jelentenek arra, hogy új fejezetet nyisson a magyar színház történetében, alapot nyújtson az eredményes művészi tevékenységhez.

Október 5-én, az első bemutató előadás előtt rövid ünnepség keretében első ízben adhatta át Lengyel György, a színház igazgatója két kiemelkedő művészi teljesítményt nyújtó művészeknek — Vári Évának és Héjja Sándornak — a Pécsi Nemzeti Színházért kitüntetést. A kitüntetés fedezetét az az alapítvány szolgálja, amelyet a színház és néhány áldozatkész művészetpártoló vállalat — köztük a Pécsi Dohánygyár is — létrehozott.

S. I.

Ünnepek és bérletek

Az idén is ledolgozzuk a két ünnep közötti napokat: december 23-át, 24-ét, 27-ét, 30-át és 31-ét. Ez a megoldás kedvező a vállalatnak, hiszen egyébként egy-két napokra kellene elindulni a gépekkel, leállni, majd újra elindulni, de kedvező a dolgozóknak is, hiszen az egész évi munkát ki tudják pihenni és nyugodtan készülődhetnek az ünnepre.

A ledolgozási napok a következők: október 19-e, október 26-a, november 30-a, december 7-e és december 21-e, amely napot a termelés döntése alapján esetleg december 14-re módosítunk, de erről természetesen időben fogjuk értesíteni a dolgozókat. Az óvoda és a bölcsőde természetesen a ledolgozási napokon üzemel.

Az adminisztratív állományú dolgozók a ledolgozott napokon ügyeletet tartanak. A rugalmas munkaidőben dolgozóknak munkaidő-nyilvántartó lapjukon jelölni kell, ha nem dolgoznak valamilyen oknál fogva ezen a szombaton. Az ok lehet keresőképtelen, táppénz, fizetett vagy fizetés nélküli szabadság, illetve amennyiben ügyeletet tartanak, akkor ezt fel kell tüntetni a munkaidő-nyilvántartó megfelelő rovatában, és mínusz 8.30 percként fel kell tüntetni, amely majd pluszban megjelenik a decemberi nyilvántartó lapjukon.

Ez év júliusától a Pannon Volán kizárólag készpénzért árusítja a bérleteket. Ebből többletfeladatok hárulnak a vállalatunkra. Kérjük a dolgozókat, hogy minden hónap 5-e 12 óráig vegyék fel a bérletüket, mert a megmaradó bérleteket még 5-én vissza kell juttatnunk a Volánhoz. Az 5-én vissza nem adott bérletek árát ugyanis csak csökkentett mértékben téríti meg vállalatunknak a Volán. A bérletvásárlások zökkenőmentes lebonyolítása érdekében kérjük, hogy az esetleges változásokat (vidékről Pécsre, Pécsről vidékre költözés) ne a pénztárnál, hanem a munkaügyi osztályon jelentésük, lehetőség szerint a hónap 20. napja előtt.

Ezzel függ össze az is, hogy az adatváltozásokat (névváltozás, családi állapot stb.) szintén a munkaügyi osztályon kell jelenteni, melyet bejegyzés után a munkaügyi osztály a bérlet-számlázási osztálynak hivatalból jelent.

Dr. Tóth Zsuzsa

Az üzemorvos írja

A hüléses megbetegedésekről

Szeptember-október hónap folyamán beköszönnek a hűvös hajnalok, éjszakák, esős napok. Délben vagy egész nap meleg van, másnap este-reggel hideg. A hőmérséklet változását nem lehet az öltözködéssel mindig követni, ennek pedig a hüléses megbetegedések szaporodása lesz a következménye.

Ősszel általában a hüléses megbetegedések két formája szokott jelentkezni: a felső légutakra és a belekre lokalizálódó.

A felső légúti betegségek: nátha, köhögés, torokfájás, levertség, végtagfájdalom tünetekkel járnak, a beteg be is lázasodik. Ha ilyenkor idejekorán orvoshoz fordulnak, a baj 3-5 nap alatt elmúlik. A tüneteket, lázat kell csillapítani, ha indokolt, antibiotikumokat (Maripen, Doxycylin capsula) is kell adni. A gyors gyógyulást elősegíti, hogy a szervezetben ott vannak a nyáron felhalmozódott vitaminok.

Rocszabb a helyzet a belekre lokalizálódó betegségekkel. A végtagfájdalomhoz csatlakozó hányinger, hasmenés rossz közérzetet, gyengeséget okoz.

Míg a hasmenés, hányinger tart, addig tüneti kezelést lehet csak adni, mert egyéb szer úgysem marad meg a szervezetben (tabl. Torecan, Daedalon, széntabletta), ha a tünetek elmúlnak, akkor lehet adni más gyógyszert, pld. Sumetrolimot. Ez az utóbbi fertőzős forma azért is kellemtelen, mert hosszadalmas. A Pécsi Dohánygyár élelmiszeripari üzem, és ha a jelek a legkisebb mértékben is a városban fellelhető betegségekre utalnak (salmonellafertőzés, vérhas), 3 székletmintát kell a városi Tisztiorvosi Hivatal laboratóriumába küldeni, ahol azt megvizsgálják, és a dolgozó csak akkor mehet a munkahelyére, ha a vizsgálati eredmények negatívak.

Láthatjuk tehát, hogy az őszi veszélyes időszak, és nagy odafigyelést kíván az egészségi állapotunk, de ha kis kezdeti panaszokkal orvoshoz fordulunk, minden betegségen viszonylag hamar és könnyedén túljutunk.

Dr. Varga Éva

Horváth István

Ne riasszon

Azt a borongós estét szeretném élni újra amikor kört lopott a fény homlokunkra fák vigyáztak kint táncoltak gyökerek elzúgtak viharok dörgő lehelletek a homályra inogva lusta füst terült az édes íz a számban keserűnek tűnt.

Meztelen árnyak lapultak a földön elhullt lassan egy szó mint kincset őrzöm a homályló fényben korhadt ágként roppant késő áldozat volt mégis felmutattad így lett a kín gyémánt rávillant a csendre csak annyit suttogtál legyen vége vége

Ha így akartad tedd meg így akarom sugaramból sugaraid immár kiváljanak nem irgalom többé sohasem két karom a múlt csak üledék egy tépett bársonyon lettél újra aki sohasem voltál korbáccsal övezett szép keserű oltár

Ha így akartad tedd meg így akarom sugaramból sugaraid immár kiváljanak el ne vezessék mint iránytű a vándort hópuha léptét e kettőzött magánynak leszel gyermekeknek tűzbiztos menedék és szirmokat taposó kegyetlen fenség

Ne riasszon, hogy e cérna kapcsolat mit hittem én mint törhetetlen láncot el csak a szörnyű szablya a halál vághatja

Ne riasszon, hogy az élet a legszigorúbb bíró eltaszít mellőled s kell követ tömőd

hamis boldogságod pokolsötét mélyén s e kövekből nem épül palota

Ne riasszon, hogy e szörnyű kaloda végtagjaid mind elrohasztja kegyetlen határ a pár centiméter

Ne riasszon, hogy szerelmem mint a métely tested rejtett barlangjaiba magát beásta s ennek a bajnak nincsen orvossága

Ne riasszon hogy bőrod simasága tenyerem árkat mind betemette növelte kérgét nem én önmagamnak te szabta a mércét

Ne riasszon hogy vak reflexeimben mint rab lábán a vas markolása hangod örök nyomot hagyott ha nem kívánják akkor is hallgatok

Ne riasszon hogy a kegyetlen vád ellenére nem mozdul a száz s lesz némaságod vétek igaz a kiáltott szavak vérszomjas vitézek

Így akartad így akarom sugaramból sugaraid kiváljanak általad lettem s ezért megáldalak lerázok magamról minden tegnapot hisz holnapomat úgyis a szíved alatt hordod vágytam míg hittél fel egész a csúcsra nem lettem ám több kiábrándultágnál ki a boldogságot mint én egyként akarja ne töprengjen soha a kegyek lábánál.

Hírek * Hírek * Hírek

Értesítjük nő dolgozóinkat, hogy október 22-én és 29-én reggel 8-12 óráig rákszűrés lesz. A rákszűrést dr. Kelemen András doktor úr végzi, akit már jól ismerünk. Az egészség a legnagyobb kincs, ezért mindenkinek saját érdekében csak azt tudjuk ajánlani, hogy a rákszűrésen minél nagyobb számban vegyenek részt.

Október 9-én meglátogatta vállalatunkat George Lockwood úr, aki a New York-i kiadású Tobacco International tulajdonosa és kiadója. Lockwood úr kététes európai körútja során találkozott Budapesten a DOKER képviselőivel is, majd pécsi látogatását követően továbbutazott Törökországba és Görögországba.

Tanulóimhoz!

Esős, barátságatlan este van. Előszobám keskeny kis ablaka előtt ülök és Ti jártok az eszemben. Idestova egy év telt el, amióta köztetek dolgozom, és most szükségét érzem, hogy „számadást” készítek Nektek. Keverednek, csaponganak gondolataim, kérdéseket fogalmazok magamnak és próbálok válaszolni is rájuk. Mit tudtam tenni eddig Értetek? Sikerült-e a tanulás nehézségein kívül a nyelv szépségét is érzékeltetnem Veletek? Oldódtak-e a gombócok a torkotokban, amikor bátorságot vetetek arra, hogy az órákon kívül esetleg idegenek vagy magatok között is próbáltatok a tanultakat hasznosítani? Kérdőre kellett vonnom magamat: mit csinálhatnék még jobban, hogy úgy éreztétek, nem volt hiábavaló az órákra járni, házi feladatok felett „görnyedni”, szavakat magolni! Én megértelek Benneteket! Szinte észrevétlenül alakult ki az a kölcsönös bizalom, melynek számtalan jelét érzékelem. Jólesik hallani a családi eseményekről, hétköznapi gondokról, örömeikről, olyan itt, mintha egy családban élnék.

Én is olyan ember vagyok, mint Ti, egyben azonban különbözünk egymástól. Fiatal koromban, szinte még gyerekfejjel kerültem el a hazámból és sok évi távollét után tértem újra vissza, ezért össze tudom hasonlítani a két világot. Most már tudom, mi az, ami nekem itt jó és értékes! Abban a másik világban kényszeredett módon, átgondoltan szigorú szabályok választják el a munkát a magánélettől. Ez jó is egy bizonyos határig. Ott nem hívtak meg egy kávéra, nem kérdezték meg, hogy fáradt vagyok-e, nem hoztak nekem viaszgyertyát — mert nem is tudták, hogy szerettek és tudok is gyertyát önteni.

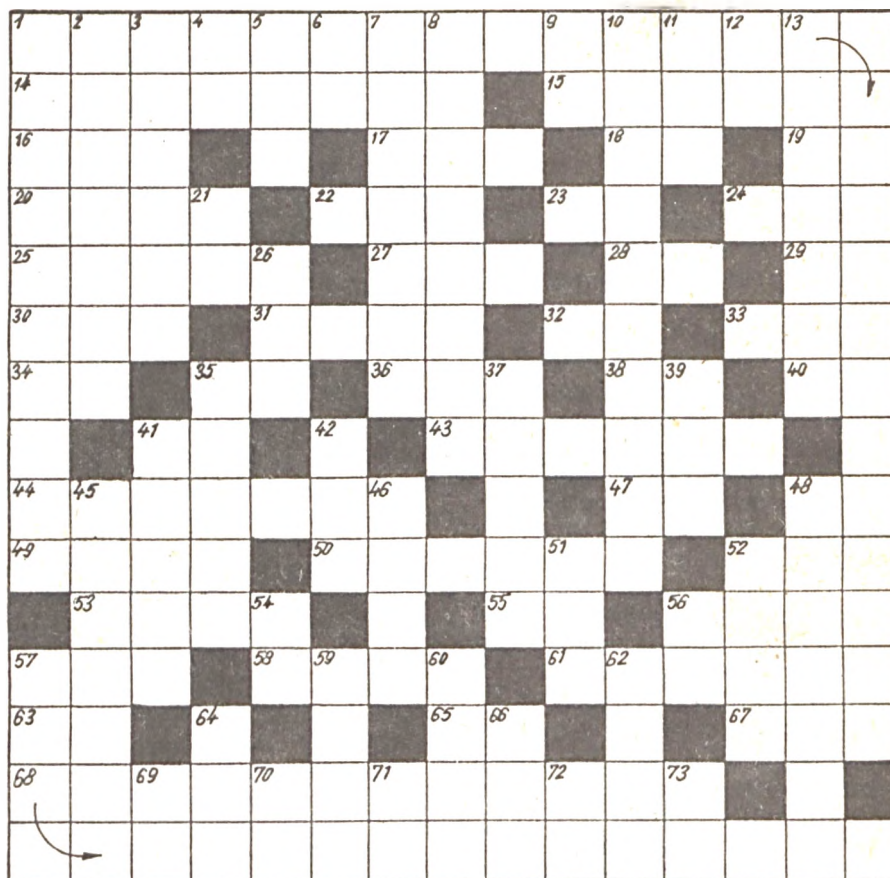
Jól érzem magamat Köztetek, szeretek itt tanítani! Boldog vagyok, ha az órákon „telt ház” van, ha a kezembe akad egy jól sikerült fogalmazás, szomorú vagyok, ha feladjátok, nem jöttök többet.

Tisztellek Benneteket, mert a munka, a mindennapi gondok mellett még erre is jut időtök, erőtök. Ennek akkor is van értelme, ha nem mindig tudtok egymással lépést tartani, ha nincsenek „látványos” eredmények. Az eredmény ugyanis nem mindig az, amit mi Eredménynek hiszünk! Hiszem, hogy az együtt töltött idő közelebb hozott Benneteket is egymáshoz, kölcsönösen tudtunk egymásnak adni valami Emberit, amely sokszor fontosabb „hiánycikk”, mint a pénz, a rang, a cím!

Szeretettel: Kati.

Pintér Katalin

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES: 1. A megfejtés első része (zárt betűk: N. Ő. Y). 14. Trapista jelzője. 15. Oroz. 16. Tamás közepe. 17. Édes lehet ilyen. 18. Elem! 19. Fonetikus mássalhangzó. 20. ... Kiskun. 22. Pont addig. 23. Igekötő. 24. Ázsiai pénz. 25. Bánosi vég! 27. Kiejtett betű. 28. Nikkel vegyjele. 29. Mássalhangzó. 30. Középen csúszik. 31. Határfalu. 32. Latin és. 33. Angol egyes. 34. Régi „Cs”. 35. Tantál. 36. Ferrero része! 38. Egyszerű szerszám. 40. Lángol. 41. Kicsinyítő. 43. Elektromos kapcsolórendszer. 44. Egzotikus rágcsláló. 47. Fonetikus mássalhangzó. 48. P. S. 49. Mosószer. 50. Karakteres. 52. Magamutogatás. 53. Lelki támadás. 55. Idegen tagadás. 56. Meztelen. 57. Mézga közepe. 58. Balszerencse. 61. Rémlátomás. 63. Esem!

65. Motívum. 67. Becézett Enikő. 68. Matematikai feladatot megold.

FÜGGŐLEGES: 1. Márványszerű kőzet. 2. Emberi. 3. Facsoport. 4. Éneklő szócska. 5. Szakmunkás. 6. L. S. 7. Képernyő. 8. A megfejtés utolsó része. 9. Ellenben. 10. A fordítottja. 11. Tagadás. 12. Téma közepe. 13. Leemelné. 21. Azonosak. 26. Ó-magyar szó. 35. Táskák. 37. Európai nép. 39. Éra. 41. Üres gyomor teszi. 42. Alkoholos ital. 45. Szutyog. 46. Rosszkezdű. 48. Kisgyerek. 51. Haza — ford. 52. Ruhátlan. 54. Kézpénz. 56. Egymást követő betűk. 57. A megfejtés második része (zárt betűk: E. N. E.). 59. Alkoholféle. 60. Értelmes — latinul. 62. Kevert manó (—). 64. Hájó része. 66. Kinek a tulajdona? 69. Fél guba! 70. Görög betű. 71. Régi „Cs”. 72. Néma Zola. 73. Folyadék.

Beküldendő: a vízszintes 1. és a függőleges 8. és 57. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutulomkönyvet sorsolunk ki.

Előző számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „Az emberek mindent lopnak, kivéve a parazsat, a malomkövet.” Könyvjutalmat nyert: Toldi Istvánné.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.